

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

ZA UČENJE IMAMO NA VOLJO RAZLIČNA “ORODJA”

Posodobitev kurikularnega procesa na OŠ in GIMN

Cvetka Bizjak

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

PODROČJA RAZVOJA KOMPETENCE

METAKOGNICIJA

Zavestno uravnavanje učnega procesa

KOGNICIJA

Kako → Kakovost napora

MOTIVACIJA

Zakaj → Količina napora

KOGNITIVNO PODROČJE

1. Poznavanje in uporaba različnih učnih strategij, ki vodijo do večje učinkovitosti učenja in k boljšim rezultatom.

Kognitivne strategije za:

- organizacijo učnega gradiva**
- obdelavo**
- zapomnitev**

2. Razvoj svojega lastnega učinkovitega učnega stila.

KAKO LAHKO RAZVIJAMO KOGNITIVNI VIDIK KOMPETENCE (Vesel 2010)

- **INDIREKTNO:** Vpliv načina učiteljevega poučevanja, organiziranja in vodenja pouka, usmerjanja in ocenjevanja učencev na način učenja učencev.
- **DIREKTNO:** Z različnimi specialnimi ali intervencijskimi programi poskušamo dodatno razviti različne vidike kompetence Učenje učenja pri učencih.

NAČINI OBDELOVANJA PODATKOV V MOŽGANIH

CELOSTEN

Ideja, uvid

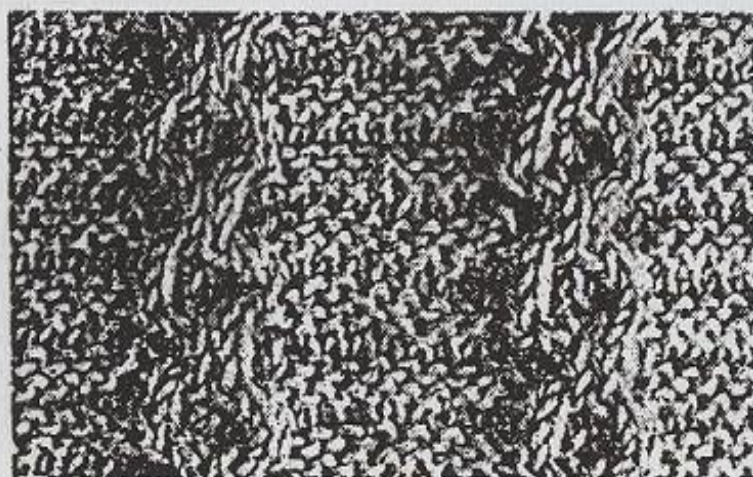
- Ritem
- Melodija
- “Velika slika”
- Vzorec
- Predstava
- Risba

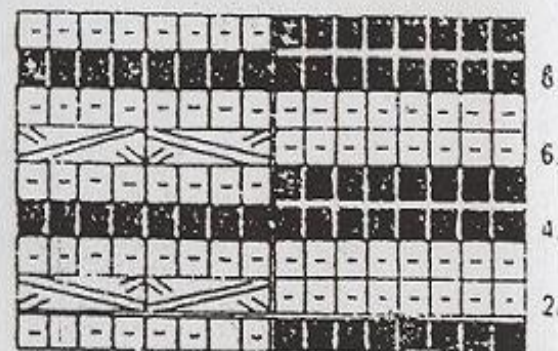
ANALITIČEN

Utemeljevanje, dokaz

- Jezik
- Logika
- Števila
- Notni zapis
- Zapis kemijske enačbe

1. vrsta: desne.
2. in vse sode vrste: leve.
3. vrsta: 1 desna, + 2 p. križamo desno (najprej popletemo 2. p. pred pletenjem desno, a je ne spustimo s pletilke, nato popletemo desno še 1. p. in spustimo obe s pletilke), 2 p. križamo levo (najprej popletemo 2. p. desno za pletenjem, a je ne spustimo s pletilke, nato desno še 1. p. in spustimo obe s pletilke), 4 desne petlje +.
5. vrsta: 1 desna, + 2 p. križamo levo, 2 p. križamo desno, 4 desne +.
7. vrsta: kot 1. vrsta.
9. vrsta: motiv premaknemo za 4 p. (3. vrsta) in ponavljamo od 3. vrste dalje.

Ponavljamo od 2. do 9. vrste. Opis znakov je na strani 238.

NALOGA

Poiščite primer celostne in analitične predstavitve iste učne snovi za vaš predmet!

- **Kemija**
- **Matematika**
- **Tuji jezik**
- **Geografija**
- **...**

VSAK ČLOVEK IMA ZA UČENJE NA VOLJO VEČ VRST “ORODIJ” (Gardner)

VRSTA INTELIGENTNOSTI	KAJ NAM OMOGOČA	KAKO JO LAHKO UPORABIMO
VIDNO-PROSTORSKA	predstavljanje stvari, dogajanja	narišite, v mislih si odvirtite film, predstavljate si
GLASBENA	občutek za rimo, ritem, melodijo, zvočnost	pišite rime/pesmi, učenje ob glasbi
TELESNO-GIBALNA	usklajenost gibanja, delo z rokami	učne kartice, prikažite/ zaigrajte učno snov, naredite
JEZIKOVNA	pisno in ustno izražanje	povejte po svoje, povzemajte, postavljajte vprašanja
MATEMATIČNO- LOGIČNA	logika, sistematičnost, operiranje s števili	snov oblikujte po točkah, razpredelnice, logične izpeljave
MEDOSEBNA	dobra komunikacija, navezovanje stikov	razpravljajte, poučujte, primerjajte zapiske
AVTOREFLEKSNA	tiha objektivna samoanaliza	zakaj je snov pomembna, povežite s svojimi izkušnjami

REŠITE DVA PROBLEMA

- 1. Ste predsednik razredne skupnosti.
Naštejte imena vseh sošolcev.
NIKO GAR NE SMETE IZPUSTITI!!!
Kako boste to storili?**
- 2. Koliko oken ima vaše stanovanje?**

VIDNO-PROSTORSKA INTELIGENTNOST

**je sposobnost natančnega zaznavanja
in dojemanja vidno-prostorskega okolja
in preoblikovanja neke prvotne
zaznave.**

UPORABA VIDNE INTELIGENTNOSTI

- opazovanje
- predstavljanje
- risanje
- smiselna uporaba barv
- podčrtavanje in druge oznake v tekstu
- **GRAFIČNI ORGANIZATORJI**

Kako lahko vidni spomin vključite v učenje

Rišite, oglejte si, predstavljajte si v mislih. Vaša domišljija nima meja. Med učenjem geografije se lahko spremenite v Supermana in si države ogledujete iz zraka, lahko vstopite v časovni stroj in skupaj s Kolumbom odkrijete Ameriko (zgodovina) ali pa se pomanjšate na velikost celice in se s podmornico odpravite v notranjost človekovega telesa (biologija). Na ta način lahko učenje predmetov, ki so se vam zdeli dolgočasni, spremenite v pravo pustolovščino. V vašem malem svetu lahko postanete najslavnejši holywoodski filmski režiser.

NALOGA

Kako si pomagajte, kadar niste popolnoma prepričani ali na nekem mestu v stavku stoji vejica ali ne?

GLASBENA INTELIGENTNOST

je sposobnost za izvajanje in upoštevanje ritma, višine in barve tona, za presojanje oblik glasbenega izražanja.

PRIMERI UPORABE GLASBENE INTELIGENTNOSTI PRI UČENJU

- **Učenje ob glasbi (Bach)**
- **Uporaba ritma in rime v fazi zapomnitve (npr. poštrevanka)**
 - **Učno vsebino zapojte**
 - **Memotehnika: Pred ki, ko, ker, da, če vejica skače.**

NALOGA

Skupina udeležencev naj demonstira delovanje sončevega sistema.

- **Razdelite si vloge.**
- **Preučite delovanje sončevega sistema.**
- **Prikažite njegovo delovanje.**

TELESNO-GIBALNA INTELIGENTNOST

Je sposobnost nadzorovanja lastnih telesnih gibov in spretnega rokovanja s predmeti.

KAKO V UČENJE VNAŠATI TELESNO GIBALNO INTELIGENTNOST

- **demonstriranje postopkov/procesov (pantonima)**
- **kazanje, sestavljanje, manipuliranje s predmeti, učnimi karticami itd.**
- **različne družabne igre lahko prilagodimo v šolske namene**
- **gibanje med učenjem**
- **risanje na veliko površino – tabla, pesek (namesto na list papirja)**

AKTIVNOST

- **Razložite, kaj pomeni ljudska modrost: Kdor hitro da, dvakrat da.**
- **Kaj pomeni biti “učitelj”? Izrazite vaše razumevanje vloge učitelja z metaforo.**
- **Napišite tekstno nalogo, ki ustreza naslednjemu računu:**

$$(3 + 7 \times 5) \times 4$$

JEZIKOVNA INTELIGENTNOST

je občutljivost za glasove, ritem (harmonijo) in pomene besed, občutljivost za različne funkcije jezika (sporočilna, prepričevalna, spodbujevalna, ...).

KAKO VNAŠATI JEZIKOVNO INTELIGENTNOST V UČENJE

1. **PASIVNO UČENJE:** branje in avtomatsko ponavljanje minimalni miselni napor
2. **AKTIVNO UČENJE:**
 - iskanje ključnih besed
 - povzemanje
 - povezovanje s predznanjem, česa ne razumem
 - postavljanje vprašanj
 - zapisovanje slišane, izpisovanje prebranega

MATEMATIČNO – LOGIČNA INTELIGENTNOST

**je občutljivost in zmožnost za
razlikovanje logičnih ali številčnih
vzorcev, razumevanje odnosov med
elementi, sposobnost sklepanja.**

KAKO VNAŠATI MATEMATIČNO LOGIČNO INTELIGENTNOST V UČENJE

UREJANJE PODATKOV:

- Zapis po točkah
- Razvrščanje elementov po različnih značilnostih (preglednice)
- Vzpostavljanje odnosov med elementi

GRAFIČNI ORGANIZATORJI

NALOGA

- Ste učitelj v prvem razredu OŠ. Na govorilne ure pride jezni oče in vam reče: “**Le kaj delate z učenci na vaši šoli, da jokajo že v nedeljo zvečer, ker morajo naslednji dan v šolo.**” ODGOVORITE MU S PARAFRAZO.

Hočete mi povedati, da...

- Pogovorite se z mamo učenca, ki nenehno izostaja od pouka (veste, da so to neopravičeni izostanki), ona pa mu vse izostanke opravičuje.
- Kako vaši otroci dosežejo, da popustite pri vaših zahtevah/pravilih?

MEDOSEBNA INTELIGENTNOST JE

**spodobnost razlikovanja in ustreznega
odzivanja na razpoloženje,
temperament, motivacijo in želje drugih
ljudi.**

KAKO VNAŠATI MEDOSEBNO INTELIGENTNOST V UČENJE

- **Primerjanje zapiskov, izpiskov...**
- **Razpravljanje (debata, pro et kontra)**
- **Poučevanje, razlaganje**
- **Reševanje problemov v skupini**
- **Iskanje pomoči**

NALOGA

- **Ali se strinjate s trditvijo: “Učenci so me razjezili!”**
- **Izberite umetniško delo, ki vam je posebej pri srcu. Pojasnite, zakaj vam je všeč.**
- **Kako bi ravnali, če bi bile jutri volitve v slovenski parlament. Ali bi šli na volitve; koga bi volili? Pojasnite vaše ravnanje.**

AVTOREFLEKSIVNA INTELIGENTNOST

omogoča dostop do lastnih občutkov in sposobnosti razlikovanja med njimi, sposobnost dvigniti se nad njih in usmerjati svoje vedenje, spoznati lastno vrednost, pomanjkljivosti, želje in sposobnosti.

KAKO VNAŠATI AVTOREFLEKSIVNO INTELIGENTNOST V UČENJE

- **Učno vsebino povežite z vašimi izkušnjami.**
- **Vzpostavite osebni odnos do učne vsebine (čustven, vrednostni...).**
- **Oblikujte osebna stališča v zvezi z vsebino in jih izrazite.**

METAKOGNITIVNI VIDIK

(cilji, osebni pomen, samoanaliza...)

POMEMBNI ZAKLJUČKI

- **Človek lahko rešuje probleme/se uči na zelo različne načine.**
- **Nekateri načini so za doseganje nekih ciljev bolj primerni od drugih.**
- **Nekaterim ljudem so bližji eni načini, drugim drugi.**

LITERATURA

- Gardner, H. (1995). Razsežnosti uma. Ljubljana: Tangram
- Rose, Colin (1993). Umetnost učenja. Ljubljana: Tangram